

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами опитування науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної програми «Комп'ютерно-інтегровані системи та технології приладобудування», спеціальність 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка», у 2024–2025 навчальному році

У 2024–2025 навчальному році серед науково-педагогічних працівників було проведено опитування з метою оцінювання умов професійної діяльності, організації освітнього процесу, рівня психологічного комфорту, дотримання принципів академічної доброчесності, гендерної рівності, безпеки та інших аспектів функціонування університетського середовища.

Опитування проводилося Навчально-науковим центром прикладної соціології «Соціоплюс» КПІ ім. Ігоря Сікорського. Дослідження було спрямоване на виявлення актуальних проблем, потреб і тенденцій у професійному середовищі НПП, а також на отримання зворотного зв'язку щодо якості організації освітнього процесу та умов праці в університеті.

У межах опитування було проаналізовано питання матеріально-технічного забезпечення, використання сучасних освітніх технологій, академічної доброчесності, професійного навантаження, морально-психологічного клімату, безпеки, проявів дискримінації, а також стану ментального здоров'я викладачів.

Результати опитування дають змогу оцінити поточний стан професійного середовища університету очима науково-педагогічних працівників, визначити найбільш чутливі питання та окреслити напрями подальшого вдосконалення умов професійної діяльності й організації освітнього процесу.

Отримані результати створюють підґрунтя для подальшого вдосконалення освітньої програми, оновлення окремих компонентів освітнього процесу та підвищення якості підготовки фахівців у сфері автоматизації, комп'ютерно-інтегрованих технологій та робототехніки.

Найбільш актуальними проблемами на рівні університету залишаються питання матеріально-технічного забезпечення та підтримки інфраструктури освітнього процесу (рис. 1). Найбільша частка респондентів — 62,8% — визначає ключовою проблемою недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, а 58,1% НПП відзначають актуальність проведення ремонтів у навчальних аудиторіях. Це свідчить про потребу подальшого оновлення навчальної інфраструктури, модернізації обладнання та покращення умов проведення занять.

Суттєвим викликом для університетського середовища залишається і проблема відтоку студентів через війну, яку відзначили 55,8% опитаних. Отримані результати відображають вплив воєнного стану на стабільність контингенту здобувачів освіти, організацію навчального процесу та загальну ситуацію у сфері вищої освіти.

Частина респондентів також звертає увагу на проблеми оплати праці та недостатньої кількості місць в укриттях — по 23,3%, а 20,9% НПП вважають актуальним питання забезпечення якості освіти в сучасних умовах. Серед інших проблем викладачі відзначають надмірне робоче навантаження (18,6%), труднощі організації дистанційної взаємодії зі студентами під час воєнного стану (16,3%) та проблеми прибирання місць загального користування (16,3%).

Окрему увагу науково-педагогічні працівники приділяють питанням психологічного стану учасників освітнього процесу. Так, 14% респондентів вказують на проблему негативного психічного стану викладачів і студентів, а 11,6% — на проблеми безпеки під час перебування на території університету. Також НПП звертають увагу на відсутність інструментів оцінювання впливу штучного інтелекту на навчальні результати (9,3%) та надмірний обсяг звітності й документального навантаження (9,3%).

Водночас результати опитування свідчать про достатній рівень комунікації в університетському середовищі. Зокрема, жоден із респондентів не визначив актуальними проблеми налагодження зв'язку з адміністрацією факультету/університету або отримання актуальної інформації про діяльність університету. Це може свідчити про належний рівень інформаційної взаємодії та організації внутрішніх комунікацій.

Оцінки науково-педагогічних працівників свідчать про неоднорідне сприйняття стану матеріально-технічного забезпечення факультету/інституту (рис. 2). Найбільш позитивно респонденти оцінили загальний технічний стан навчальних аудиторій: 67,4% НПП визначили його як «радше добрий», ще 4,7% — як «дуже добрий». Водночас 23,3% опитаних вважають технічний стан аудиторій радше поганим, що свідчить про потребу подальшого оновлення окремих навчальних приміщень.

Рисунок 1.

Порівняно позитивно оцінюються і стан забезпеченості лабораторій сучасними комп'ютерами та обладнанням. Майже половина респондентів (46,5%) визначає його як радше добрий, однак 34,9% НПП оцінюють цей показник як радше поганий, а 11,6% — як дуже поганий. Отримані результати вказують на наявність потреби у модернізації частини лабораторного обладнання та оновленні технічної бази.

Найбільш критичними виявилися оцінки забезпечення лабораторій спеціалізованим програмним забезпеченням. Лише 44,2% опитаних оцінюють цей показник позитивно, тоді як 53,5% респондентів характеризують стан забезпечення як радше або дуже поганий. Це може свідчити про потребу оновлення ліцензійного програмного забезпечення, розширення доступу до сучасних професійних програмних продуктів та розвитку цифрової інфраструктури навчального процесу.

Стан приміщень загального користування у корпусах університету також оцінюється неоднозначно: 48,9% НПП вважають його радше або дуже добрим, тоді як 48,9% — радше або дуже поганим. Такий розподіл оцінок свідчить про наявність суттєвих відмінностей у стані окремих приміщень та актуальність подальшого покращення умов перебування в корпусах факультету/інституту.

Отримані результати підтверджують, що питання розвитку матеріально-технічної бази, оновлення обладнання та модернізації навчальної інфраструктури залишаються одними з ключових напрямів удосконалення освітнього середовища університету.

ОЦІНІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ЛАБОРАТОРІЙ ВАШОГО ФАКУЛЬТЕТУ/ІНСТИТУТУ

Рисунок 2.

Науково-педагогічні працівники серед основних чинників, що негативно впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти, насамперед відзначають недостатню мотивацію студентів до навчання — цю проблему визначили актуальною 76,7% респондентів (рис. 3). Отримані результати свідчать, що саме зниження навчальної мотивації розглядається НПП як ключовий виклик для забезпечення ефективного освітнього процесу в сучасних умовах.

Суттєвий вплив на якість підготовки, на думку викладачів, мають також особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Зокрема, 58,1% опитаних вказують на труднощі проведення занять зі студентами в умовах війни, а 51,2% респондентів звертають увагу на сформовану у студентів звичку до підміни самостійної роботи використанням цифрових технологій

та готових інформаційних матеріалів. Такі результати відображають складність підтримання належного рівня залученості здобувачів до навчання та формування навичок самостійної роботи.

Помітною проблемою НПП також вважають негативний морально-психологічний стан учасників освітнього процесу, який відзначили 30,2% респондентів. Це свідчить про суттєвий вплив тривалого стресу та умов воєнного стану на ефективність навчання й викладання.

Серед інших чинників викладачі визначають недостатню мотивацію окремих викладачів до професійної діяльності (20,9%), низьку кваліфікацію окремих НПП (14%) та невпорядкованість окремих питань академічної доброчесності (11,6%). Водночас лише 7% опитаних вважають проблемою невідповідність змісту освітніх програм сучасним вимогам, що може свідчити про позитивну оцінку актуальності та структури освітніх компонентів.

Показово, що жоден із респондентів не визначив суттєвими проблемами відсутність допомоги студентам з боку кураторів, недостатній доступ до необхідної літератури або недостатню підтримку студентів з боку університету. Це свідчить про належний рівень організації супроводу здобувачів освіти та забезпечення базових умов реалізації освітнього процесу.

ЧИ МОГЛИ Б ВИ НАЗВАТИ ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ, ЩО ЗНИЖУЮТЬ ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ?

СОЦІО+

Рисунок 3

Результати опитування свідчать про високий рівень уваги науково-педагогічних працівників до актуалізації навчального контенту та оновлення змісту освітніх компонентів (рис. 4). Переважна більшість респондентів регулярно переглядає та оновлює навчальні матеріали: 44,2% НПП зазначили, що здійснюють оновлення щороку, а ще 39,5% — перед кожним семестром. Це свідчить про системну роботу викладачів щодо підтримання актуальності змісту навчальних дисциплін відповідно до сучасних вимог галузі, розвитку технологій та змін в освітньому середовищі.

Ще 16,3% опитаних оновлюють навчальний контент раз на 2–3 роки. Водночас жоден із респондентів не обрав варіанти «рідше, ніж раз на 5 років» або «контент не потребує оновлення». Такий результат свідчить про усвідомлення НПП необхідності постійного вдосконалення навчально-методичного забезпечення та адаптації освітніх матеріалів до сучасних умов професійної підготовки.

Наведені дані підтверджують активну залученість викладачів до процесу оновлення освітнього контенту, прагнення підтримувати актуальність навчальних дисциплін та забезпечувати відповідність освітнього процесу сучасним науковим, технологічним і професійним тенденціям. Отримані результати демонструють прагнення науково-педагогічних працівників до активнішого впровадження сучасних підходів та інструментів для підвищення якості освітнього процесу (рис. 5). Найбільшу підтримку серед НПП отримала можливість надання здобувачам освіти права опанувати онлайн-курси із зарахуванням результатів навчання в межах освітніх компонентів — цей підхід підтримали 60,5% респондентів. Такий результат свідчить про позитивне ставлення викладачів до розвитку елементів гнучкої та індивідуалізованої освітньої траєкторії студентів. Високий рівень підтримки також мають інтерактивні форми навчання. Зокрема, 55,8% НПП вважають доцільним активніше використовувати проведення дискусій, а 48,8% — ширше застосовувати відеоматеріали та навчальні фільми в освітньому процесі. Це підтверджує орієнтацію

викладачів на підвищення залученості студентів та використання сучасних методів подання навчального матеріалу.

ЯК ЧАСТО ВИ ОНОВЛЮЄТЕ НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ (ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЗАВДАНЬ ТОЩО)?

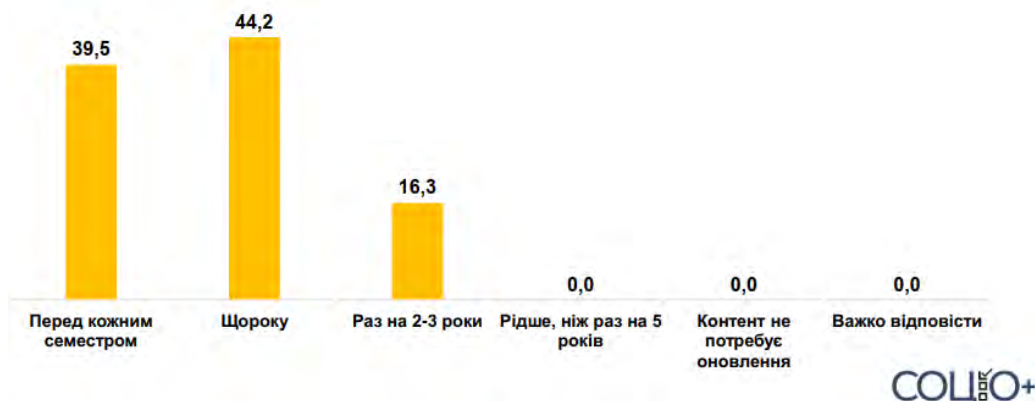

Рисунок 4

Значна частина респондентів підтримує проведення віртуальних лабораторних робіт (44,2%) та організацію командної роботи студентів (37,2%). Такі результати демонструють прагнення НПП до розвитку практикоорієнтованого навчання, формування навичок командної взаємодії та використання цифрових технологій у професійній підготовці здобувачів освіти.

Меншу підтримку отримали залучення до проведення занять фахівців-практиків (23,3%) та використання інструментів штучного інтелекту для створення завдань, тестів і формувального оцінювання (18,6%). Це може свідчити як про обережне ставлення частини викладачів до інтеграції інструментів штучного інтелекту в освітній процес, так і про потребу подальшого осмислення можливостей їх застосування в системі вищої освіти.

Найменш популярним підходом серед респондентів виявилось використання ділових ігор, яке підтримали 9,3% опитаних. Водночас жоден із респондентів не обрав варіант «жодне з переліченого», що свідчить про загальну готовність науково-педагогічних працівників до впровадження нових підходів та інструментів для удосконалення освітнього процесу.

Картина відповідей НПП демонструє доволі показову особливість університетського середовища: викладачі визнають існування окремих ризиків академічної недоброчесності, однак переважно не сприймають їх як системне чи масове явище (рис. 6). За більшістю наведених проявів поведінки домінують відповіді «швидше не поширено» та «взагалі не поширено», що свідчить про збереження в університетському середовищі достатньо високих стандартів академічної культури.

Найбільш неприйнятними та найменш характерними для викладацького середовища респонденти вважають фальсифікацію даних, дослівне копіювання текстів без цитування та компіляцію матеріалів без глибокого опрацювання джерел. Так, 93% НПП зазначають, що компіляція текстів є радше непоширеним або взагалі непоширеним явищем, а 88,4% аналогічно оцінюють випадки дослівного копіювання без належного оформлення цитувань. Це свідчить про достатньо критичне ставлення викладачів до грубих порушень академічної етики.

Цікавим є й те, що значна частина респондентів фактично розмежовує різні рівні академічних порушень. Якщо пряме копіювання чи фальсифікація оцінюються як майже неприйнятні практики, то окремі форми парафразу або використання власних попередніх напрацювань сприймаються менш категорично. Зокрема, 27,9% опитаних вважають самоплагіат радше поширеним явищем, що може свідчити про дискусійність цього питання в академічному середовищі та різне трактування меж коректного використання власних попередніх результатів.

Окремої уваги заслуговує ставлення НПП до використання інструментів штучного інтелекту. Хоча 79% респондентів вважають таку практику радше непоширеною або взагалі непоширеною, майже кожен п'ятий викладач (20,9%) уже сприймає використання чат-ботів та інструментів ШІ як помітний елемент професійної діяльності. Це демонструє поступову трансформацію академічного середовища під впливом цифрових технологій та формування нових викликів для системи академічної доброчесності.

ЯКІ ПІДХОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ, НА ВАШУ ДУМКУ, ДОЦІЛЬНО АКТИВНІШЕ ВИКОРИСТОВУВАТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ?

Рисунок 5

Загалом відповіді НПП формують доволі стриману, але позитивну оцінку стану академічної культури в університеті: викладачі визнають існування окремих проблемних практик, проте не розглядають їх як домінуючу характеристику освітнього та наукового середовища.

Усі без винятку респонденти (рис. 7) — 100% НПП — зазначили, що проговорюють критерії оцінювання зі студентами на початку вивчення курсу.

Фактично це демонструє сформовану практику відкритого обговорення вимог до оцінювання ще на старті освітнього компонента. Такий підхід не лише зменшує ризик конфліктних ситуацій або неоднозначного трактування вимог, але й формує у студентів розуміння логіки оцінювання та очікуваних результатів навчання.

Рисунок 6.

Показово й те, що жоден із викладачів не обрав варіанти, пов'язані з відсутністю пояснення критеріїв, виключним посиланням на силабус або необхідністю пояснювати критерії лише на прохання студентів. Це свідчить про те, що комунікація щодо оцінювання сприймається НПП як обов'язкова складова організації навчального процесу, а не формальна вимога документації.

У певному сенсі цей результат демонструє і зміну культури взаємодії між викладачем та студентом: оцінювання дедалі більше розглядається не як «прихована система правил», а як прозорий та зрозумілий елемент освітнього процесу.

Результати опитування демонструють, що значна частина науково-педагогічних працівників обізнана щодо внесення змін до освітніх програм за результатами опитувань про їх якість (рис. 8). Зокрема, 48,8% респондентів зазначили, що їм відомо про врахування результатів опитувань під час оновлення освітніх програм.

Водночас 23,3% опитаних відповіли, що не володіють такою інформацією, а ще 27,9% вагалися з відповіддю. Такий розподіл відповідей може свідчити про недостатню поінформованість частини НПП щодо конкретних змін, які вносяться до освітніх програм, або про недостатню залученість до процесів їх обговорення та перегляду.

ЧИ ПОЯСНЮЄТЕ ВИ СТУДЕНТАМ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ?

Рисунок 7

Отримані результати вказують на доцільність подальшого посилення комунікації щодо результатів опитувань, рішень робочих груп та змін, які впроваджуються в освітніх програмах за результатами зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу.

ЧИ ВІДОМО ВАМ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАНЬ ЩОДО ЇХ ЯКОСТІ?

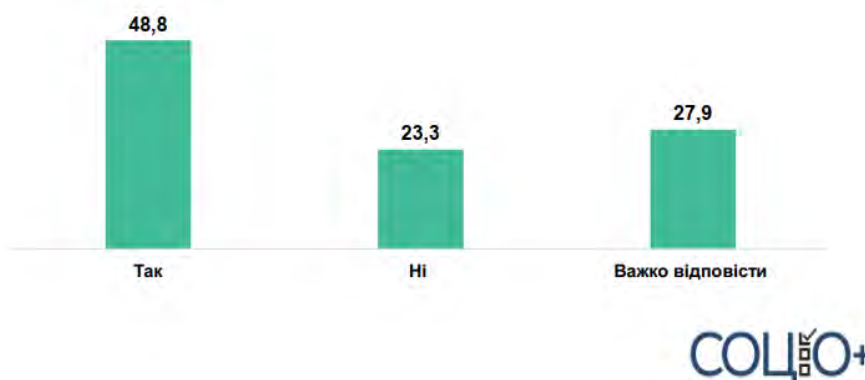

Рисунок 8

Відповіді НПП свідчать, що викладачі переважно займають принципову позицію щодо дотримання академічної доброчесності, однак частина респондентів допускає можливість більш гнучкого підходу залежно від характеру порушення та поведінки студента (рис. 9).

Найбільша частка опитаних — 44,2% — зазначила, що може поблажливо поставитися до ситуації, якщо обсяг плагіату є незначним. Ще 32,6% НПП готові враховувати усвідомлення студентом своєї провини та готовність виправити роботу. Це свідчить про те, що для частини викладачів важливим є не лише сам факт порушення, а й реакція студента та його готовність дотримуватися принципів академічної доброчесності надалі.

Водночас 39,5% респондентів зазначили, що не готові «заплющувати очі» на плагіат у жодному випадку. Такий результат демонструє достатньо високий рівень принциповості НПП у питаннях академічної етики та дотримання встановлених правил.

Показово, що викладачі майже не схильні виправдовувати плагіат зовнішніми обставинами. Лише 4,7% респондентів допускають поблажливості у випадку, якщо студент не розуміє, що таке плагіат, а варіанти, пов'язані з надмірним навчальним навантаженням, незнанням санкцій або поширеністю плагіату серед інших студентів, взагалі не отримали підтримки.

Отримані результати демонструють, що в університетському середовищі академічна доброчесність сприймається НПП як важлива складова освітнього процесу, а можливість поблажливого ставлення до окремих порушень частіше пов'язується з педагогічним підходом до виправлення помилок, а не з виправданням самого факту плагіату.

Для більшості викладачів поточний рівень трудового навантаження є прийнятним та робочо збалансованим (рис. 10). Зокрема, 55,8% НПП оцінюють свою завантаженість як оптимальну, що свідчить про відносно комфортне сприйняття обсягу професійних обов'язків у поточних умовах.

Разом із тим 34,9% респондентів відзначають перевантаженість обсягом роботи. Такий показник може бути пов'язаний не лише з навчальним навантаженням, але й із необхідністю поєднувати викладацьку, методичну, організаційну, наукову та звітну діяльність, а також адаптувати освітній процес до умов воєнного стану.

Лише 9,3% опитаних вважають, що мають можливість виконувати більший обсяг роботи. Це свідчить про те, що переважна частина НПП працює в умовах достатньо інтенсивного професійного навантаження.

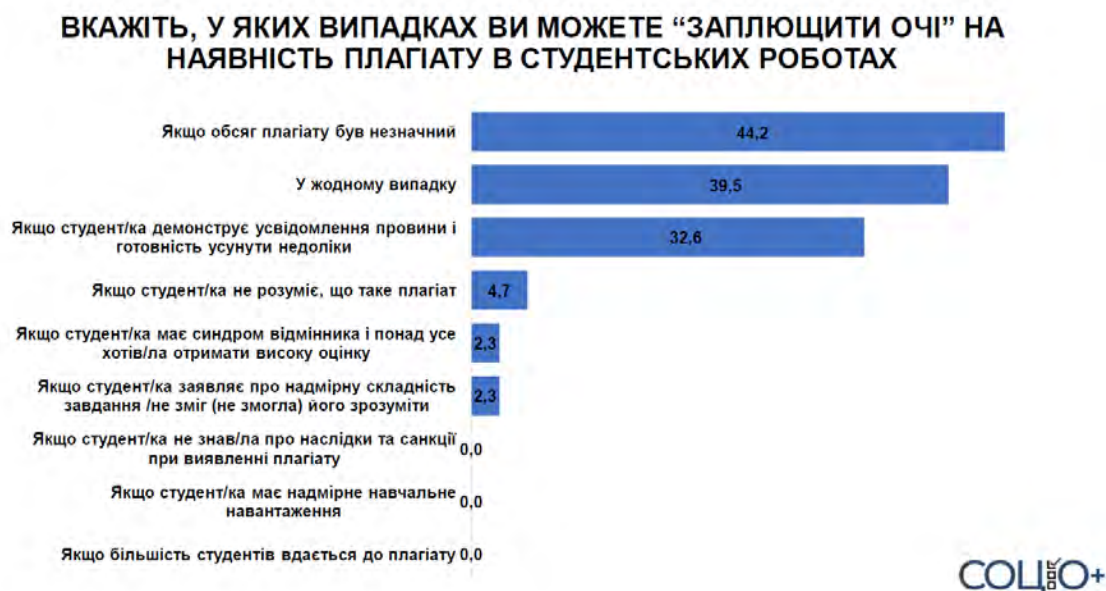

Рисунок 9

Результати опитування демонструють, що питання трудового навантаження залишається важливим для викладачів, однак для більшості респондентів ситуація сприймається як контрольована та така, що не виходить за межі професійно прийнятного рівня.

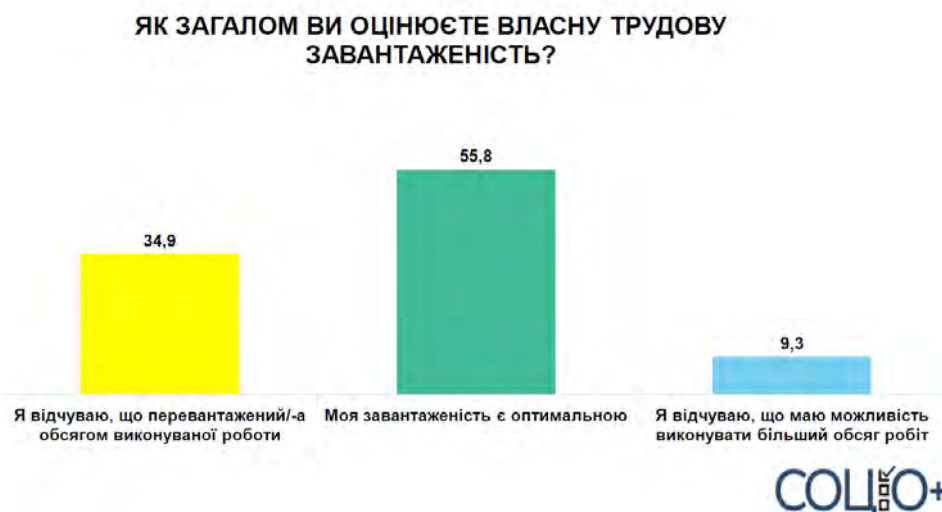

Рисунок 10

Підходи НПП до інформування керівництва про випадки виявлення плагіату виглядають доволі поміркованими та залежать від конкретної ситуації (рис. 11). Найбільша частка респондентів — 51,2% — зазначила, що повідомляє керівництво кафедри або факультету лише в окремих випадках. Це може свідчити про те, що викладачі часто намагаються спочатку врегулювати проблему безпосередньо зі студентом або оцінюють рівень порушення перед прийняттям рішення щодо офіційного реагування.

Ще 34,9% НПП відповіли, що повідомляють про випадки плагіату керівництво завжди. Такий показник демонструє наявність серед викладачів достатньо принципового підходу до питань академічної доброчесності та готовності діяти відповідно до встановлених процедур.

Водночас лише 7% респондентів зазначили, що не повідомляють про такі випадки, а ще 7% вагалися з відповіддю. Це свідчить про те, що практика повного ігнорування порушень академічної доброчесності не є поширеною серед НПП.

У цілому результати демонструють, що викладачі переважно сприймають виявлення плагіату як ситуацію, яка потребує реагування, однак форма цього реагування часто залежить від масштабу порушення, контексту ситуації та готовності студента до виправлення недоліків.

Рисунок 11

Оцінки НПП свідчать, що окремі прояви академічної недоброчесності серед студентів сприймаються викладачами як достатньо поширені, однак рівень поширення різних порушень суттєво відрізняється (рис. 12).

Найбільш помітним явищем викладачі вважають використання студентами інструментів штучного інтелекту під час підготовки письмових робіт. Так, 67,4% респондентів оцінили це як дуже або радше поширену практику. Фактично використання ChatGPT та інших ШІ-інструментів уже сприймається НПП не як виняток, а як нова реальність освітнього процесу, яка змінює підходи до виконання письмових завдань та контролю академічної доброчесності.

Достатньо поширеним викладачі також вважають списування під час контрольних заходів: 55,8% опитаних оцінили його як дуже або радше поширене явище. Схожа ситуація спостерігається і щодо плагіату в навчальних роботах — 62,8% НПП вважають його поширеним серед студентів.

Водночас значно рідше викладачі стикаються з грубішими формами академічних порушень. Зокрема, 88,4% респондентів зазначають, що підробка або фальсифікація даних у навчальних роботах є радше непоширеним або взагалі непоширеним явищем. Аналогічно 83,7% НПП не вважають поширеним придбання готових робіт — курсових, рефератів чи розрахункових завдань.

Ці результати виглядають доволі показово: викладачі скоріше сприймають проблемою не відверто шахрайські практики, а повсякденні форми порушення академічної доброчесності, які поступово стали частиною студентської навчальної поведінки. Особливо це стосується використання інструментів штучного інтелекту, навколо яких наразі фактично формується нова зона академічних та етичних викликів для університетського середовища.

**ЗАЗНАЧТЕ, БУДЬ ЛАСКА, НАСКІЛЬКИ, НА ВАШУ ДУМКУ, ПОШИРЕНІ СЕРЕД
СТУДЕНТІВ, ЯКИМ ВИ ВИКЛАДАЄТЕ, НАСТУПНІ ПРОЯВИ ПОВЕДІНКИ?**

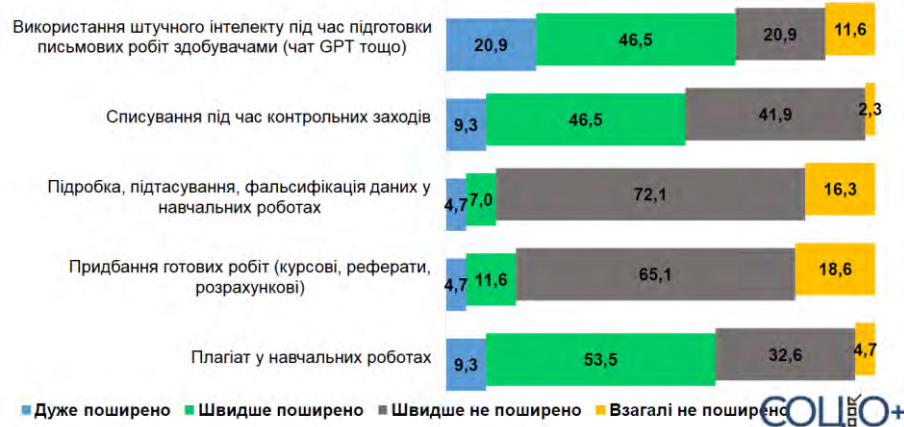

Рисунок 12

Рекомендації студентам проходити додаткові онлайн-курси на платформах Coursera, EdX, UdeMy та інших розподілилися майже порівну, що виглядає доволі показово для сучасного освітнього середовища (рис. 13). Так, 51% респондентів зазначили, що рекомендують здобувачам проходження таких курсів у межах вивчення своїх дисциплін, тоді як 49% — не використовують таку практику.

Фактично результати демонструють, що ставлення викладачів до інтеграції зовнішніх онлайн-платформ в освітній процес поки що не є однозначним. Частина НПП активно використовує можливості неформальної освіти для розширення змісту навчання, ознайомлення студентів із сучасними технологіями та доступу до міжнародних освітніх ресурсів. Водночас майже половина викладачів усе ще орієнтується переважно на власні навчально-методичні матеріали та внутрішні ресурси університету.

Такий розподіл відповідей може також свідчити про різний рівень інтеграції онлайн-курсів залежно від специфіки дисциплін. Для окремих напрямів підготовки використання платформ Coursera чи EdX уже стало звичним інструментом оновлення знань, тоді як для інших дисциплін потреба в такій інтеграції може бути менш вираженою.

У цілому рисунок демонструє поступове поширення практики використання елементів неформальної освіти в освітньому процесі та зацікавленість частини НПП у розширенні індивідуальних освітніх можливостей для студентів.

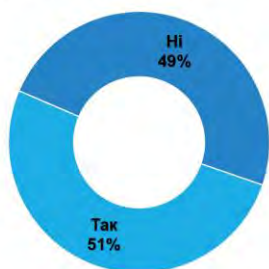
Підходи НПП до зарахування результатів неформальної та інформальної освіти демонструють достатньо високий рівень відкритості до використання альтернативних освітніх можливостей у підготовці здобувачів освіти (рис. 14). Більшість респондентів — 77% — зазначили, що надають студентам можливість зарахування результатів, отриманих під час проходження онлайн-курсів, тренінгів або інших форм неформального навчання.

Такий результат свідчить про поступову інтеграцію елементів неформальної освіти в освітній процес та готовність викладачів визнавати результати навчання, здобуті поза межами традиційних аудиторних занять. Фактично це відображає тенденцію до більш гнучкого та індивідуалізованого підходу до формування освітньої траєкторії студентів.

Водночас 23% НПП зазначили, що не використовують практику зарахування результатів неформальної або інформальної освіти. Такий розподіл відповідей може бути пов'язаний як зі специфікою окремих дисциплін, так і з різним рівнем практичного застосування механізмів визнання результатів неформального навчання в освітньому процесі.

У цілому результати демонструють, що практика визнання результатів неформальної та інформальної освіти вже є достатньо поширеною серед НПП і поступово стає одним із інструментів розширення освітніх можливостей здобувачів вищої освіти.

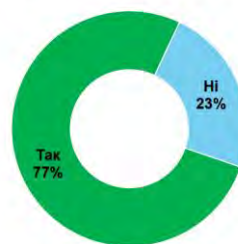
ЧИ РЕКОМЕНДУЄТЕ ВИ ЗДОБУВАЧАМ У МЕЖАХ ВИВЧЕННЯ ВАШОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ОКРЕМИХ КУРСІВ НА ПЛАТФОРМАХ COURSEERA, EDX, UDEMY ТОЩО?

СОЦІО+

Рисунок 13

ЧИ НАДАЄТЕ ВИ ЗДОБУВАЧАМ МОЖЛИВІСТЬ ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ, ОТРИМАНИХ ПІД ЧАС НЕФОРМАЛЬНОЇ АБО ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ?

СОЦІО+

Рисунок 14

Самооцінка рівня володіння англійською мовою серед НПП демонструє достатньо стримане та реалістичне сприйняття власних мовних компетентностей (рис. 15). Найбільша частка респондентів — 41,9% — зазначила, що може читати та перекладати англійськомовні матеріали, однак не оцінює свій рівень як достатній для вільного професійного спілкування або викладання дисциплін англійською мовою.

Ще 37,2% опитаних вказали, що володіють англійською на рівні побутового спілкування, а 16,3% НПП оцінили свій рівень як достатній для викладання навчальних дисциплін англійською мовою. Водночас жоден із респондентів не зазначив, що володіє англійською вільно, а 4,7% опитаних вказали, що взагалі не володіють мовою.

Такий розподіл відповідей демонструє, що для більшості викладачів англійська мова залишається насамперед інструментом роботи з професійною літературою та науковими джерелами, а не повноцінним засобом викладання чи міжнародної професійної комунікації.

Водночас результати опитування вказують на актуальність подальшого розвитку мовних компетентностей НПП, особливо в контексті інтернаціоналізації освіти, участі у міжнародних проєктах, академічній мобільності та розширення практики викладання окремих освітніх компонентів англійською мовою.

ОЦІНІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ВЛАСНИЙ РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ЯКОМОГО ОБ'ЄКТИВНІШЕ?

Рисунок 15

Результати опитування демонструють, що більшість НПП або не стикалися з конфліктними ситуаціями під час роботи в університеті, або намагалися вирішувати їх самостійно (рис. 16). Зокрема, 67,4% респондентів зазначили, що не мали конфліктних ситуацій, що може свідчити про загалом стабільний та робочий характер взаємодії в університетському середовищі.

Ще 28,7% опитаних вказали, що вирішували конфліктні ситуації самостійно. Такий результат демонструє достатньо високий рівень автономності НПП та прагнення врегульовувати робочі питання без залучення адміністративних механізмів.

Лише 9,3% респондентів зверталися по допомогу до керівництва факультету або інституту, а 2,9% — до адміністрації університету. Водночас жоден із опитаних не зазначив звернення до профкому університету чи профбюро факультету.

Загалом результати виглядають доволі показово: навіть у разі виникнення конфліктних ситуацій НПП переважно схильні вирішувати їх на рівні безпосередньої комунікації або локальної взаємодії, не переводячи проблему в площину формальних адміністративних процедур.

ЯКЩО З ВАМИ ПЕРСОНАЛЬНО ТРАПЛЯЛИСЯ КОНФЛІКТНІ СИТУАЦІЇ ПІД ЧАС РОБОТИ В УНІВЕРСИТЕТІ, ТО ДО КОГО ВИ ЗВЕРТАЛИСЯ ЩОДО ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ?

Рисунок 16

Рівень обізнаності НПП щодо каналів повідомлення про можливі корупційні дії в університеті виглядає неоднорідним та залежить від конкретного інструменту комунікації (рис. 17). Найкраще викладачі поінформовані про наявність спеціальної скриньки для повідомлень — про неї знають 55,8% респондентів, а також про електронну пошту уповноваженої особи або комісії, щодо якої обізнані 53,5% опитаних.

Водночас щодо інших каналів рівень поінформованості є нижчим. Зокрема, лише 39,5% НПП знають про можливість використання Telegram-ботів або інших месенджерів для повідомлення про корупційні дії, тоді як 60,5% респондентів зазначили, що їм про такі інструменти не відомо.

Найменш відомим серед викладачів виявився телефон «гарячої лінії»: лише 37,2% опитаних знають про його існування, а 62,8% — не володіють такою інформацією. Подібна ситуація спостерігається й щодо особистого або онлайн-прийому, про який знають 46,5% НПП.

Ці результати демонструють, що формально в університеті існує декілька каналів для повідомлення про можливі корупційні прояви, однак рівень поінформованості про них серед НПП залишається нерівномірним. Фактично найбільш відомими є традиційні та зрозумілі способи комунікації — електронна пошта або спеціальні скриньки для звернень, тоді як цифрові або менш публічні механізми комунікації поки що залишаються недостатньо помітними для значної частини викладачів.

Рисунок 17

Оцінки НПП свідчать, що більшість респондентів не стикалася з проявами корупційних або неетичних практик у професійному середовищі університету протягом останнього року (рис. 18). За всіма наведеними позиціями переважають відповіді «ніколи», що формує загалом позитивне сприйняття ситуації в університетському середовищі.

Найменш поширеним явищем викладачі вважають хабарництво з боку посадових осіб: 86% респондентів зазначили, що ніколи не стикалися з такими проявами, а ще 14% — «радше не часто». Жоден із опитаних не обрав варіанти «постійно» або «радше часто», що виглядає доволі показово.

Подібна ситуація спостерігається і щодо нецільового використання коштів: 69,8% НПП відповіли, що ніколи не стикалися з такими випадками, тоді як 25,6% — «радше не часто». Використання ресурсів університету в особистих інтересах також переважно не сприймається як системна проблема: 67,4% респондентів зазначили, що ніколи не стикалися з подібними ситуаціями.

Водночас окремі прояви конфлікту інтересів та фаворитизму викладачі оцінюють дещо критичніше. Зокрема, лише 41,9% НПП зазначили, що ніколи не стикалися з конфліктом інтересів під час ухвалення рішень, а майже половина респондентів — 48,8% — обрали варіант «радше не часто». Схожа ситуація спостерігається і щодо фаворитизму під час найму або просування викладачів: 65,1% відповіли «ніколи», однак 23,3% зазначили «радше не часто».

Загалом результати опитування демонструють, що більшість викладачів не сприймає корупційні прояви як характерну рису університетського середовища. Разом із тим окремі питання, пов'язані з конфліктом інтересів або неформальними практиками під час ухвалення кадрових рішень, залишаються чутливими для частини НПП.

Переважає більшість НПП позитивно оцінює морально-психологічний клімат у своїх професійних колективах (рис. 19). Найчастіше респонденти обирали оцінку 4 бали — 46,5%, а ще 37,2% оцінили атмосферу в колективі на максимальні 5 балів. Таким чином, понад 80% опитаних сприймають професійне середовище як комфортне та сприятливе для роботи.

Нейтральну оцінку — 3 бали — надали 11,6% НПП. Це може свідчити про наявність окремих організаційних або комунікаційних труднощів, які не мають системного характеру, але впливають на сприйняття атмосфери в колективі.

Низькі оцінки морально-психологічного клімату зустрічаються поодинокі: по 2,3% респондентів обрали варіанти 1 та 2 бали. Такий результат демонструє, що випадки виражено несприятливої атмосфери в професійних колективах не є поширеними.

**ЯК ЧАСТО ВАМ ДОВОДИЛОСЬ СТИКАТИСЯ ВПРОДОВЖ
ОСТАНЬОГО РОКУ РОБОТИ З НАСТУПНИМИ ПРОЯВАМИ:**

Рисунок 18

Результати опитування формують загалом позитивне уявлення про професійне середовище університету. Для більшості викладачів робоча атмосфера асоціюється зі стабільною взаємодією, підтримкою колег та комфортною професійною комунікацією.

**ОЦІНІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, НАСКІЛЬКИ СПРИЯТЛИВИЙ
МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ У ВАШОМУ
ПРОФЕСІЙНОМУ КОЛЕКТИВІ?
(1 – ПОВНІСТЮ НЕСПРИЯТЛИВИЙ, 5 – ПОВНІСТЮ
СПРИЯТЛИВИЙ)**

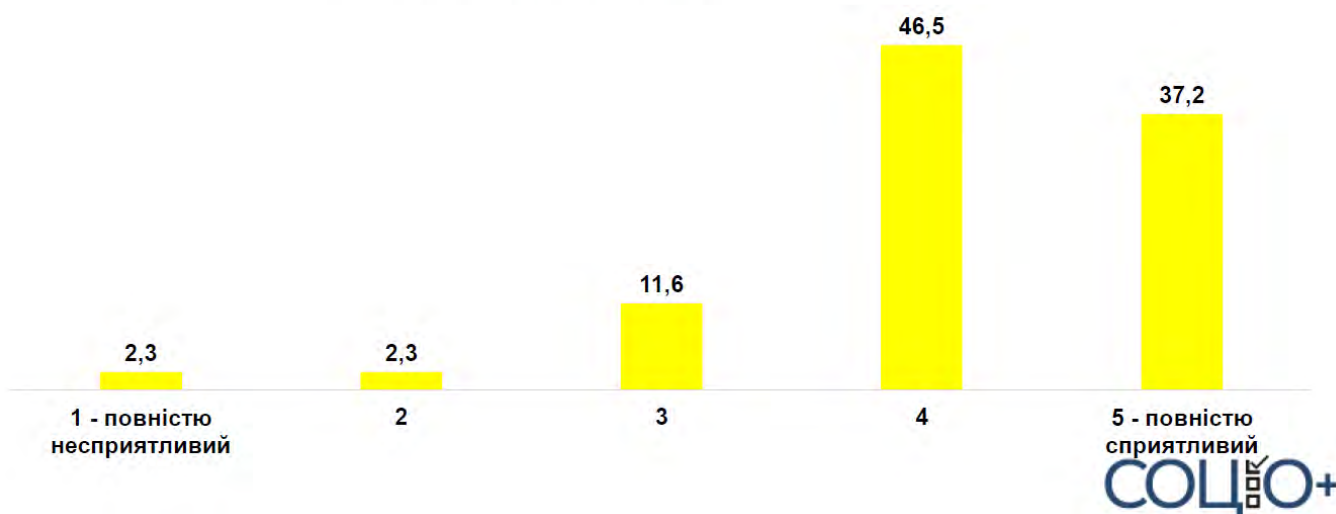

Рисунок 19

Більшість НПП зазначають, що протягом останнього року не стикалися з проявами психологічного тиску або токсичної поведінки в університетському середовищі (рис. 20). Найменш поширеним явищем респонденти вважають булінг або мобінг: 90,7% опитаних відповіли, що не мали справ із такими ситуаціями.

Подібна тенденція спостерігається і щодо образ, зауважень або жартів, які ставлять людину в незручне становище: 81,4% НПП зазначили, що не стикалися з такими проявами, хоча 16,3% все ж мали подібний досвід. Це свідчить про те, що окремі випадки некоректної комунікації або неетичної поведінки все ж трапляються, навіть якщо не мають системного характеру.

Найбільш неоднозначною виглядає ситуація з пліткарством або наклепами. Хоча більшість респондентів — 69,8% — не стикалися з такими проявами, ще 16,3% НПП зазначили, що мали подібний досвід, а 14% вагалися з відповіддю. На фоні інших показників саме цей аспект виглядає найбільш чутливим для професійного середовища.

Загалом результати демонструють, що викладачі переважно оцінюють атмосферу професійної взаємодії як безпечну та коректну. Водночас окремі прояви неформальної

напруженості, пов'язані з міжособистісною комунікацією, залишаються присутніми в університетському середовищі, хоча й не сприймаються НПП як масове явище.

ЧИ СТИКАЛИСЬ ВИ ВПРОДОВЖ ОСТАННЬОГО РОКУ РОБОТИ В УНІВЕРСИТЕТІ З ТАКИМИ ВИПАДКАМИ:

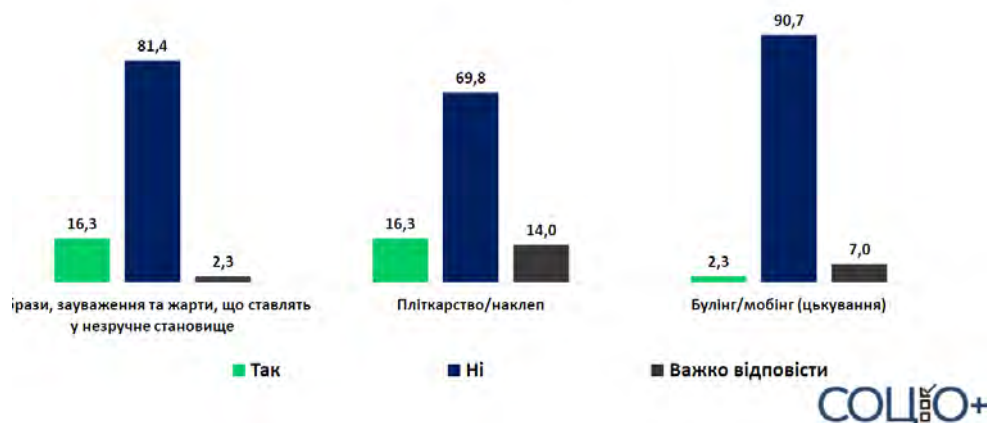

Рисунок 20

Більшість НПП — 67% — зазначили, що знайомі з політикою університету щодо недискримінації та рівних гендерних можливостей (рис. 21). Це свідчить про те, що питання рівності та недискримінації вже є достатньо помітними в інформаційному просторі університету.

Водночас 33% респондентів відповіли, що не ознайомлені з такими політиками. Такий результат показує, що частина викладачів або не стикалася з відповідними документами, або не сприймає цю тематику як складову щоденної професійної діяльності.

У цілому відповіді НПП демонструють, що тема рівних можливостей є знайомою для більшості викладачів, однак потребує подальшої комунікації та більшої видимості на рівні університетського середовища.

ЧИ ОЗНАЙОМЛЕНІ ВИ З ПОЛІТИКОЮ УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО НЕДИСКРИМІНАЦІЇ ТА РІВНИХ ГЕНДЕРНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ (як окремий документ або напрям корпоративної політики університету)?

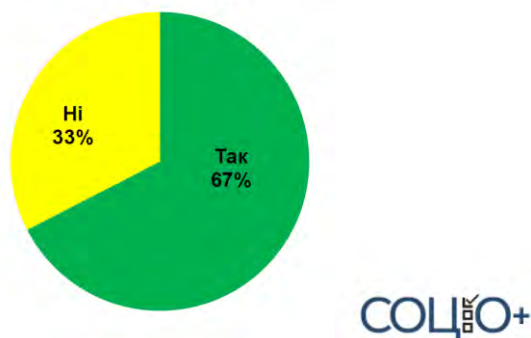

Рисунок 21

Переважна більшість НПП зазначає, що не стикалася з дискримінацією за ознакою статі в університетському середовищі (рис. 22). За всіма наведеними позиціями домінують відповіді «ні», що формує загалом позитивне сприйняття ситуації щодо забезпечення рівних можливостей у професійній діяльності.

Найчастіше відсутність дискримінації респонденти відзначали у питаннях направлення на підвищення кваліфікації або перенавчання та оплати праці — по 97,7% відповідей «ні». Такі результати свідчать про те, що доступ до професійного розвитку та фінансових умов праці переважно сприймається викладачами як рівний незалежно від статі.

Подібна ситуація спостерігається і щодо працевлаштування до університету та розподілу педагогічного навантаження: по 95,3% НПП не вважають, що стикалися з дискримінаційними проявами в цих питаннях. Водночас по 2,3% респондентів все ж зазначили наявність такого досвіду.

Найбільш чутливим серед наведених аспектів виглядає складання розкладу занять. Хоча 93% опитаних не стикалися з дискримінацією в цьому питанні, ще 7% вагалися з відповіддю. Це може свідчити про певну неоднозначність сприйняття окремих організаційних рішень або складність чітко оцінити вплив гендерного чинника в повсякденній професійній взаємодії.

У цілому відповіді НПП демонструють, що випадки дискримінації за ознакою статі не сприймаються викладачами як поширене явище в університетському середовищі, а більшість професійних процесів оцінюється як достатньо рівноправні та нейтральні щодо гендерного аспекту.

ЧИ СТИКАЛИСЬ ВИ З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ ПІД ЧАС...

Рисунок 22

Більшість НПП вважає, що чоловіки та жінки мають однакові можливості для професійного зростання та кар'єрного просування в університеті (рис. 23). Зокрема, 86% респондентів зазначили, що шанси є рівними, що формує загалом позитивне сприйняття ситуації щодо гендерної рівності в професійному середовищі.

Лише 9,3% опитаних вважають, що чоловіки мають більше шансів для кар'єрного просування, тоді як жоден із респондентів не обрав варіант про переваги для жінок. Ще 4,7% НПП вагалися з відповіддю.

Такий розподіл відповідей свідчить про те, що більшість викладачів не сприймає гендерний фактор як визначальний для професійного розвитку або просування в університетському середовищі. Водночас наявність окремих відповідей про переваги для чоловіків демонструє, що тема гендерної рівності все ж не є повністю закритою для частини респондентів.

У цілому результати формують уявлення про достатньо рівноправне професійне середовище, у якому можливості кар'єрного розвитку переважно оцінюються НПП як однакові незалежно від статі.

ЯК ВИ ВВАЖАЄТЕ: ЧИ МАЮТЬ ЧОЛОВІКИ ТА ЖІНКИ ДІЙСНО ОДНАКОВІ ШАНСИ НА ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ТА КАР'ЄРНЕ ПРОСУВАННЯ У РАМКАХ УНІВЕРСИТЕТУ?

Рисунок 23

Для переважної більшості НПП стать керівника не є визначальним чинником у професійній взаємодії (рис. 24). Зокрема, 88,4% респондентів зазначили, що для них немає різниці, під керівництвом жінки чи чоловіка працювати. Такий результат виглядає доволі показовим і свідчить про переважно нейтральне ставлення до гендерного аспекту управління в університетському середовищі.

Лише 7% опитаних надали перевагу роботі під керівництвом чоловіка, а 4,7% — жінки. Водночас жоден із респондентів не обрав варіант «важко відповісти», що демонструє достатньо сформоване ставлення НПП до цього питання.

Фактично результати показують, що для більшості викладачів ключове значення мають не гендерні характеристики керівника, а професійні та управлінські якості. Це також узгоджується з попередніми результатами опитування, у яких НПП переважно позитивно оцінювали рівень гендерної рівності та рівність можливостей у професійному середовищі університету.

ЯКЩО Б ВАМ ЗАПРОПОНУВАЛИ ОБРАТИ ПІД ЧИЙМ КЕРІВНИЦТВОМ ПРАЦЮВАТИ – ЖІНКИ ЧИ ЧОЛОВІКА, ТО ЯКОЮ Б БУЛА ВАША ВІДПОВІДЬ?

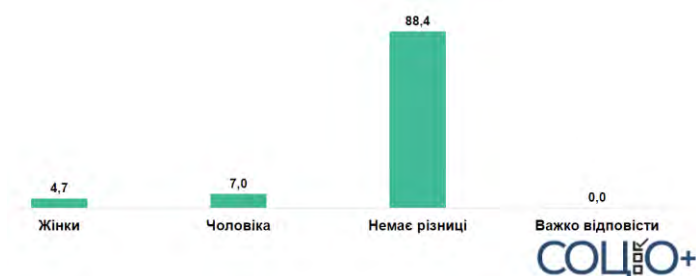

Рисунок 24

Переважна більшість НПП зазначає, що не стикалася з проявами дискримінаційної або неприйнятної поведінки в університетському середовищі протягом останнього року (рис. 25). За всіма наведеними позиціями домінують відповіді «ні», що формує загалом позитивне сприйняття безпеки та професійної етики в колективі.

Найрідше респонденти повідомляли про дії сексуального характеру, виражені словесно — 97,7% НПП зазначили, що не стикалися з такими ситуаціями. Подібна ситуація спостерігається і щодо дискримінаційних висловлювань: 95,3% опитаних відповіли, що не мали такого досвіду.

Разом із тим окремі респонденти все ж вказали на наявність певних проблемних ситуацій. Зокрема, 9,3% НПП зазначили, що стикалися з проявами утисків з боку інших викладачів, а 7% — із діями сексуального характеру, вираженими фізично. У випадку дискримінаційних висловлювань по 2,3% респондентів вказали на такі прояви як з боку викладачів, так і з боку студентів.

Показово, що в усіх наведених категоріях практично відсутні відповіді, пов'язані з представниками адміністрації університету. Це свідчить про те, що проблемні ситуації, якщо й виникають, респонденти переважно пов'язують із міжособистісною комунікацією в колективі або взаємодією зі студентами, а не з адміністративним рівнем.

У цілому результати демонструють, що випадки дискримінаційної чи неприйнятної поведінки не сприймаються НПП як поширене явище в університетському середовищі, хоча окремі ситуації міжособистісної напруженості або некоректної поведінки все ж фіксуються частиною респондентів.

Більшість НПП оцінює свій рівень обізнаності щодо концепції сталого розвитку суспільства як достатній або радше достатній (рис. 26). Найбільша частка респондентів — 70% — зазначила, що є «швидше обізнаними» з цією тематикою, а ще 14% вважають себе повністю обізнаними.

Водночас 16% опитаних відповіли, що є «швидше не обізнаними» щодо концепції сталого розвитку. Це свідчить про те, що для частини НПП тема сталого розвитку поки що не є повністю інтегрованою в професійну або освітню діяльність.

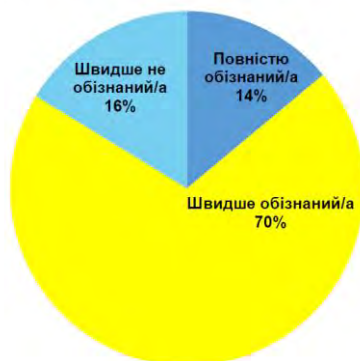
ЧИ СТИКАЛИСЬ ВИ ВПРОДОВЖ ОСТАНЬОГО РОКУ РОБОТИ В УНІВЕРСИТЕТІ З НАСТУПНИМИ ПРОЯВАМИ ПОВЕДІНКИ:

Рисунок 25

Загалом результати демонструють, що концепція сталого розвитку вже є достатньо знайомою для більшості викладачів, однак рівень глибокої обізнаності залишається помірним. Фактично переважає не експертне, а радше загальне розуміння тематики сталого розвитку та її ролі в сучасному суспільстві й освіті.

ОЦІНІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, РІВЕНЬ ВАШОЇ ОБІЗНАНОСТІ ЩОДО КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

СОЦІО+

Рисунок 26

Більшість НПП оцінює рівень безпеки під час роботи в університеті як достатньо високий (рис. 27). Зокрема, 51,2% респондентів зазначили, що почуваються «швидше безпечно», а ще 46,5% — «повністю безпечно». Таким чином, майже всі опитані загалом позитивно оцінюють безпекову ситуацію в університетському середовищі.

Лише 2,3% НПП відповіли, що почуваються «швидше небезпечно», тоді як варіант «взагалі небезпечно» не обрав жоден із респондентів. Такий результат свідчить про те, що відчуття критичної небезпеки не є характерним для більшості викладачів навіть в умовах воєнного стану.

Фактично відповіді НПП демонструють достатньо високий рівень довіри до організації безпекових умов в університеті. Водночас наявність навіть незначної частки респондентів, які не почуваються повністю безпечно, показує, що питання безпеки залишається емоційно чутливим та безпосередньо пов'язаним із загальною ситуацією в країні.

Найпоширенішими емоційними станами та труднощами, характерними для НПП протягом останнього року, стали психологічна втома та виснаженість — їх відзначили 48,8% респондентів (рис. 28). Майже така сама частка опитаних — 46,5% — зазначила зниження власної продуктивності. Такий результат доволі чітко демонструє накопичення емоційного та професійного навантаження в умовах тривалого стресу й нестабільності.

Третина викладачів — 30,2% — повідомила про погіршення сну, що також виглядає показовим на фоні високих показників психологічної втоми. Водночас 27,9% НПП зазначили, що не відчували жодного з перелічених станів або труднощів.

НАСКІЛЬКИ БЕЗПЕЧНО ВИ ПОЧУВАЄТЕ СЕБЕ ПІД ЧАС РОБОТИ В УНІВЕРСИТЕТІ?

СОЦІО+

Рисунок 27

Менш поширеними, але все ж помітними проявами стали часте відчуття страху або тривожності (14%), прокрастинація та підвищена дратівливість — по 11,6%. Апатію відзначили 7% респондентів, а постійну зміну настрою — 4,7%.

Фактично результати показують, що для значної частини НПП останній рік супроводжувався емоційним виснаженням та психологічним напруженням. При цьому найчастіше йдеться не про гострі емоційні стани, а про накопичену втому, зниження ресурсності та поступове виснаження, що впливає як на професійну діяльність, так і на загальне самопочуття викладачів.

ЩО З НИЖЧЕ ПЕРЕЛІЧЕНОГО ВАМ БУЛО ХАРАКТЕРНИМ ПРОТЯГОМ ОСТАННЬОГО РОКУ?

СОЦОПОРТО+

Рисунок 28

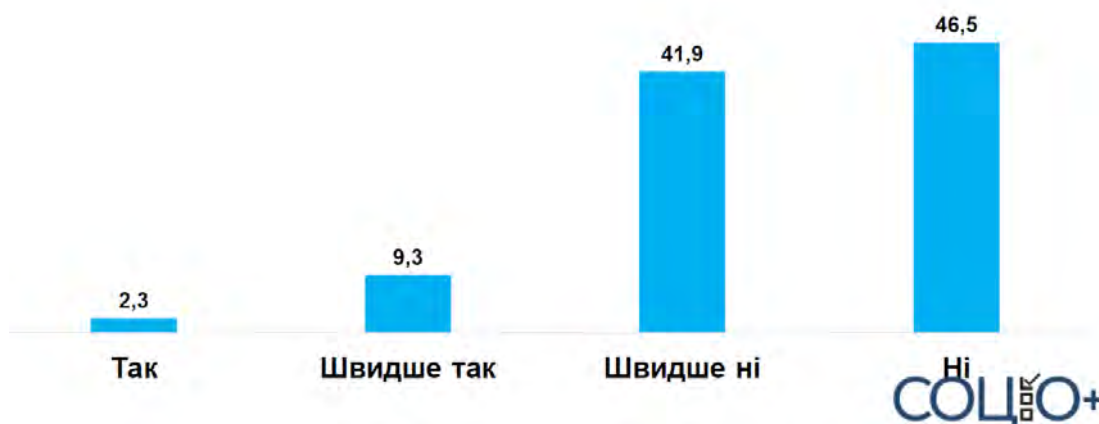
Попри поширеність психологічної втоми та емоційного виснаження, більшість НПП не вважає, що потребує психологічної допомоги щодо підтримки та збереження ментального здоров'я (рис. 29). Зокрема, 46,5% респондентів відповіли «ні», а ще 41,9% — «швидше ні».

Водночас певний запит на психологічну підтримку все ж простежується. Так, 9,3% опитаних обрали варіант «швидше так», а 2,3% прямо зазначили, що потребують такої допомоги.

Фактично результати демонструють доволі стримане ставлення НПП до звернення по психологічну підтримку. Навіть за наявності ознак емоційної втоми та виснаженості більшість викладачів не схильна оцінювати свій стан як такий, що потребує професійної психологічної допомоги.

Разом із тим відповіді респондентів свідчать, що тема ментального здоров'я поступово стає більш помітною в професійному середовищі університету, а частина НПП уже усвідомлює важливість психологічної підтримки та збереження емоційного ресурсу.

ЧИ ПОТРЕБУЄТЕ ВИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ЩОДО ПІДТРИМКИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я?

СОЦОПОРТО+

Рисунок 29

Проведене опитування НПП у 2024–2025 навчальному році демонструє переважно позитивне сприйняття викладачами умов професійної діяльності, організації освітнього процесу та внутрішнього середовища університету. Отримані результати свідчать про достатньо високий рівень довіри до університетських процесів, відчуття безпеки, позитивну оцінку морально-психологічного клімату та підтримку принципів рівності й академічної доброчесності.

Викладачі загалом позитивно оцінюють рівень матеріально-технічного забезпечення, технічний стан навчальних аудиторій і можливості для організації освітнього процесу. Водночас серед найбільш актуальних проблем НПП виділяють питання оновлення матеріально-технічної бази, проведення ремонтів, а також наслідки воєнного стану, зокрема відтік студентів і психологічне навантаження.

Результати опитування показують готовність викладачів до впровадження сучасних освітніх практик, використання онлайн-курсів, цифрових інструментів та елементів неформальної освіти. Значна частина НПП регулярно оновлює навчальний контент і підтримує інтеграцію сучасних підходів до навчання.

Питання академічної доброчесності залишаються важливою складовою професійної діяльності викладачів. Більшість респондентів не сприймає прояви плагіату, фальсифікацій або недоброчесної поведінки як масове явище, хоча окремі проблемні ситуації, пов'язані зі списуванням або використанням штучного інтелекту студентами, все ж фіксуються НПП у повсякденній освітній практиці.

Окрему увагу привертають результати, пов'язані з психологічним станом викладачів. Для значної частини НПП характерними стали психологічна втома, виснаженість, зниження продуктивності та погіршення сну. При цьому більшість опитаних не вважає, що потребує професійної психологічної допомоги, що може свідчити як про достатній рівень внутрішньої адаптації, так і про певну стриманість у зверненні по психологічну підтримку.

Опитування також демонструє достатньо високий рівень обізнаності НПП щодо питань гендерної рівності, недискримінації та сталого розвитку. Більшість викладачів вважає, що чоловіки й жінки мають рівні можливості для професійного розвитку, а стать керівника не є визначальним фактором у професійній взаємодії.

У цілому результати опитування формують позитивне уявлення про професійне середовище університету та свідчать про готовність НПП до подальшого розвитку освітнього процесу, впровадження сучасних підходів до навчання й підтримання професійної взаємодії навіть в умовах підвищеного психологічного та організаційного навантаження.